

# AAMULEHTI



## TEATTERI

Tunnistatko sukupuolesi? Teemu Mäki näyttää Teatterikesässä miehisyyden ja naiseuden koko kirjon

KULTTUURI 3.8.2016, 07.28 Päivitetty 07.49

KIMMO PENTTINEN



Kuvataiteilija ja teatteriohjaaja Teemu Mäki tuo Tampereen Teatterikesään teoksen Transformations, jonka hän on koonnut sukupuoleltaan moninaisten ihmisten kokemuksista.

**Raili Roth**  
Aamulehti

Taiteilija **Teemu Mäki** ohjasi Tampereen Teatterikesään uuden tulkinnan maskuliinisuudesta.

Tavis on mielikuvana Mäen mielestä vaarallinen harha. Ylivoimaista enemmistöä ei ole olemassakaan, vaan kaikki ihmiset edustavat jonkinlaista vähemmistöä.

*Transformations* käsittelee maskuliinisuuden ja naiseuden kautta kaikenlaisen erilaisuuden sietämistä.

– Itselleni oli tärkeää trans-ihmisten elämän ja kohtalon käsitteleminen, mutta myös se, mitä yhteiskunnasta ja monenlaisista toiseuksista voidaan trans-ihmisten kautta kertoa.

Sukupuolen moninaisuuden aktivistiryhmä Transforces otti yhteyttä Mäkeen nähtyään tämän valokuvanäyttelyn *Mitä on olla mies tai nainen*. Mäki kokosi *Transformation*-teoksen seitsemän ihmisen tarinoista. Välähdyksiä trans-ihmisen elämästä nähdään myös videolla.

Tanssikohtauksia varten hän antoi esiintyjille tehtäväksi löytää feminiinisiä ja maskuliinisia asentoja tai ruumiillisen olemisen tapoja. Näistä aiheista löytyi liikekieli esityksen koreografiaan.

### **Maskuliinisuuden ylivalta**

Sukupuolipolitiikkaa leimaa Mäen mukaan miessukupuolen ylivalta. Maskuliinisuus määrää, mitkä sukupuolet ovat ihanteellisia tai luonnottomia. Siksi esitys lähtee kirjoittamaan maskuliinisuutta uudelleen.

– Vaikka tämä on puhdas taideprojekti, sen aiheet ovat dokumentaarisia. Työtapa on ollut kiehtova ja vapauttava.

Valokuvasarjaansa *Mitä on olla mies tai nainen* Mäki on jatkanut muiden töiden rinnalla vuosilta 2004–2005. Hän kuvasi myös *Transformationsin* esiintyjät sarjaa varten.

Kiistely avioliittolaista ja sukupuolenkorjausten lisääntyminen ovat Mäen mukaan aiheuttaneet paineen siitä, että sukupuolten moninaisuudesta halutaan nyt puhua.

– Aihe on ikään kuin tullut kaapista ulos, kun keskustelua ei käydä enää pelkästään trans-ihmisten tai terveydenhuollon ammattilaisten välillä.

### **Ilmaisun vapaus toimii**

Kuvataiteen meno on hänen mielestään ankeaa, koska taiteilijan pitää tehdä kaikki itse ja tarjota itseään nöyrästi joka paikkaan.

– Esitystaiteessa ja kirjallisuudessa taiteilijan ihmisoikeudet ovat paremmat. Ei tarvitse olla hattu kourassa kerjäämässä.

Taloudellinen kohtelukin on Mäen mukaan parempaa. Esittävien taiteiden puolella kaikille maksetaan jotain palkkaakin.

Eri taiteenlajit täydentävät Mäen mielestä toisiaan. Kirjailijana saa työskennellä yksin ja teatterissa taas ryhmässä.

– Koen että mulla on luksoriöösi tilanne, kun voin surffailla lajista toiseen.

Ilmaisun vapaus taiteessa on Mäen mielestä Suomessa voimissaan. Hänen oma videoteoksensa *My Way, a Work in Progress* oli pitkään Kuvataiteen keskusarkistossa kohutun kissantappokohtauksen takia.

- Videoteosta on välillä esitetty. En ole enää kärryillä siitä, onko sen esittäminen Suomessa nykyään laillista, kun elokuvatarkastamo ei ole enää edes olemassa.
- Olen iloinen siitä, että teos on olemassa ja valtion kokoelmissa, vaikkakin Kuvataiteen keskusarkiston vankityrmään suljettuna.

*Transformations ke 3.8. kello 19 ja to 4.8. kello 13 Pakkahuoneella.*

## **KUKA**

### **Teemu Mäki**

Syntynyt 1967 Lapualla.

Kuvataiteilija, ohjaaja, kirjailija, tutkija.

Tuli tunnetuksi vuonna 1988 videoteoksestaan *Sex and Death*, joka on väkivallan muotoja käsittelevä montaasi. Teoksessa on kuuden sekunnin kohta, jossa Mäki tappaa kissan kirveellä.

Vuonna 1994 Valtion taidemuseo osti kokoelmiinsa Mäen videoteoksen *My Way, a Work in Progress*, joka sisältää osia *Sex and Death* -teoksesta. Elokuvatarkastamon päätöksestä teos oli käytännössä vain tutkijoiden nähtävillä. Lopulta teos siirrettiin Kuvataiteen keskusarkiston kokoelmiin.

Vapaa taiteilija vuodesta 1990.

Kuvataiteen tohtori (2005).

Kuvataiteen professori Aalto-yliopistossa 2008–2013.

51 yksityisnäyttelyä, mukana yli 200 yhteisnäyttelyssä. Kirjoittanut kuusi kirjaa. Ohjannut seitsemän näytelmää.

### **Kommentit (6)**

#### **TUNNUSTUS**

Minäkin olen tapanut kissanpennun, se oli maaseudulla aikaisemmin (ehkä nykyäänkin) ihan arkipäiväinen asia kun eläinlääkäriä ei ollut helposti saatavilla. Kukaan ei kuitenkaan vuosikymmeniä tämän jälkeen kutsu minua ”kissantappajaksi”. Voi tietysti johtua siitäkin, että en ole lahjakas kuvataiteilija enkä muutenkaan erityisen menestynyt ihminen.

3.8.2016 | 14:30 | [Ilmoita asiaton kommentti.](#)

#### **NIMETÖN**

Minut tunnistaa mieheksi siitä että sisuksista löytyy yksi Y-kromosomi. Naisella on kaksi X-kromosomia. Ihmettelen miksi tämä hyväksytään? Tasa-arvon vuoksi sekä miehillä että naisilla pitäisi olla sama kromosomisto. DNA-testit ovat myös sukupuolirasistisia koska nainen ei voi tehdä Y-testiä.